

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Central
judecător: Gh. Balan
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău:
judecători: I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

dosarul nr. 2rac-60/2018

DECIZIE

28 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecători

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Tirex Petrol”
Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de
Întreprinderea Mixtă „Tirex Petrol” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu
Răspundere Limitată „Riacomtrans” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor
de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, prin
care s-a admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată
„Riacomtrans” și s-a casat hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Central din 13
martie 2017,

c o n s t a t ă :

La 28 martie 2016, reclamantul ÎM „Tirex Petrol” SRL s-a adresat în
instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Riacomtrans” cu privire
la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că a livrat pârâtului produse
petroliere în valoare de 27 990 lei, iar din 02 februarie 2015 pârâtul a început să
efectueze plăți cu întârziere, formând o datorie în mărime de 3221,08 lei, fapt
confirmat prin factura fiscală seria JB nr. 3596221 din 31 ianuarie 2015, achitarea
căreia s-a solicitat prin reclamația nr. 06-168/2015 din 17 decembrie 2015, ce nu a
fost satisfăcută.

Ulterior, reclamantul a indicat că pârâtul a stins datoria formată după
înaintarea acțiunii.

A solicitat reclamantul încasarea din contul SRL „Riacomtrans” a
cheltuielilor de judecată în mărime de 270 lei cu titlu de taxă de stat și de 1 000 lei
cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Central din 13 martie 2017,
cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Tirex Petrol” SRL a fost admisă

și a fost dispusă încasarea din contul SRL „Riacomtrans” a datoriei în mărime de 3 221,08 lei, cu dispunerea că în această parte hotărârea nu se supune executării, precum și cheltuielile de judecată în mărime de 270 lei cu titlu de taxă de stat și de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 10 aprilie 2017 și la 05 iunie 2017, SRL „Riacomtrans”, prin intermediul avocatului Nicolae Leșan a declarat apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a respinge acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 s-a admis apelul declarat de SRL „Riacomtrans”. S-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central din 13 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM „Tirex Petrol” SRL împotriva SRL „Riacomtrans” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată cu emiterea unei noi hotărâri, prin care: Cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Tirex Petrol” SRL împotriva SRL „Riacomtrans” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată s-a respins. S-au anulat măsurile de asigurare a acțiunii instituite prin încheierea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 30 martie 2016, aplicate în privința SRL „Riacomtrans”.

La 10 octombrie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate (f.d. 108).

Iar, la 14 decembrie 2017 ÎM „Tirex Petrol” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este una ilegală și abuzivă, în cazul în care instanța de apel a admis încălcări a normelor de procedură.

Susține recurentul că, instanța de apel eronat a admis spre examinare o probă nouă, probă care a stat la baza casării hotărârii, fără a reține că acest înscris nu a fost prezentat în cadrul examinării cauzei în prima instanță, mai mult ca atât, apelantul intimat nu a indicat care a fost motivul imposibilității de prezentare a acestui înscris în prima instanță.

Astfel, recurentul consideră că, instanța de apel contrar prevederilor art. 372 alin. (11) Cod de procedură civilă a pus la baza emiterii deciziei o probă, fără a fi indicate motivele imposibilității prezentării acesteia în prima instanță.

Totodată recurentul susține că, instanța de apel a dat o apreciere eronat materialului probator, deoarece nu a reținut spre examinare argumentele potrivit cărora s-a indicat că pretinsa datorie a fost achitată după depunerea acțiunii în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat la 14 decembrie 2017, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26

septembrie 2017 este depus în termen, în cazul în care copia deciziei a fost expediată în adresa participanților la proces conform scrisorii din 10 octombrie 2017 (f.d. 108), iar la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către părți.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 15 ianuarie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „Riacomtrans” copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Iar, la 05 februarie 2018, SRL „Riacomtrans” a depus referință, prin care și-au expus dezacordul vis-a-vis de recursul ÎM „Tirex Petrol” SRL.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 februarie 2018, recursul declarat de ÎM „Tirex Petrol” SRL s-a considerat admisibil și s-a fixat spre examinare, într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului pentru 28 februarie 2018.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând în limitele invocate în recurs legalitatea hotărârii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Actele cauzei atestă că, la 28 martie 2016, ÎM „Tirex Petrol” SRL s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Riacomtrans” solicitând încasarea din contul SRL „Riacomtrans” a datoriei în mărime de 3 221,08 lei cheltuielilor de judecată în mărime de 270 lei cu titlu de taxă de stat și de 1 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 13 martie 2017 a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Tirex Petrol” SRL și a dispus încasarea din contul SRL „Riacomtrans” a datoriei în mărime de 3 221,08 lei, cu dispunerea că în această parte hotărârea nu se supune executării, precum și cheltuielile de judecată în mărime de 270 lei cu titlu de taxă de stat și de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Întru argumentarea soluției, prima instanță a reținut că, acțiunea înaintată de ÎM „Tirex Petrol” SRL este întemeiată, stabilind cert faptul datoriei, precum și a cheltuielilor de judecată, de asemenea reținând că ulterior adresării ÎM „Tirex Petrol” SRL cu acțiune în instanță, SRL „Riacomtrans” a achitat datoria în mărime de 3 221,08 lei, fapt pentru care a considerat de a nu pune în executare hotărârea în această parte.

Însă, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 s-a admis apelul declarat de SRL „Riacomtrans”. S-a casat hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Central din 13 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM „Tirex Petrol” SRL împotriva SRL „Riacomtrans” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată cu emiterea unei noi hotărâri, prin care: Cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Tirex Petrol” SRL împotriva SRL „Riacomtrans” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată s-a respins. S-au anulat măsurile de asigurare a acțiunii instituite prin încheierea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 30 martie 2016, aplicate în privința SRL „Riacomtrans”.

Întru argumentarea soluției, instanța de apel a reținut că, prima instanță eronat a concluzionat în vederea admiterii acțiunii, în cazul în care ÎM „Tirex Petrol” SRL adresându-se cu acțiune în instanță nu a specificat în baza cărui raport obligațional s-a format datoria și nu a prezentat nici o probă că ar fi solicitat anterior datei de 02 februarie 2015, restituirea datoriei formate în baza facturii fiscale din 31 decembrie 2014.

În opinia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, decizia instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece concluziile expuse în acestea contravin circumstanțelor cauzei, iar litigiul a fost soluționat cu aprecierea eronată a materialului probator.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Raportând normele enunțate la circumstanțele cauzei din speță, instanța de recurs constată că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat dreptul procedural și material care guvernează raportul juridic litigios.

Astfel, Colegiul consideră eronată concluzia instanței de apel, or, materialele cauzei cert denotă că, ÎM „Tirex Petrol” SRL a livrat SRL „Riacomtrans” produse petroliere în valoare de 27 990 lei, iar din 02 februarie 2015 ultima a început să efectueze plăți cu întârziere, formând o datorie în mărime de 3 221,08 lei, fapt confirmat prin factura fiscală seria JB nr. 3596221

din 31 ianuarie 2015, achitarea căreia s-a solicitat prin reclamația nr. 06-168/2015 din 17 decembrie 2015, ce nu a fost satisfăcută.

Tot actele cauzei atestă că, conform ordinului de plată nr. 191 din 19 aprilie 2016 (f.d. 46), SRL „Riacomtrans” a achitat datoria solicitată de ÎM „Tirex Petrol” SRL în mărime de 3 221,08 lei.

Astfel, conform art. 512, alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 513, alin. (1) Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Art. 514 Cod civil, stabilește că, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Prin prisma normelor precitate raportate la actele cauzei, Colegiul relevă că prima instanță întemeiat a admis acțiunea înaintată, constatând că la momentul adresării ÎM „Tirex Petrol” SRL cu acțiune în instanță, SRL „Riacomtrans” avea o datorie față de ÎM „Tirex Petrol” SRL în mărime de 3 221,08 lei, datorie care nu a fost negată de SRL „Riacomtrans”, fiind achitată la 19 aprilie 2016, conform ordinului de plată nr. 191.

De asemenea, Colegiul consideră necesar a menționa că în conformitate cu art. 372, alin. (1)- (1²) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță. Instanța de apel nu are dreptul să administreze probele care au putut fi prezentate de participanții la proces în primă instanță, cu excepția situației stabilite la alin. (1). În cazul în care părțile și alți participanți la proces invocă necesitatea administrării de noi probe, aceștia trebuie să indice probele respective, mijloacele prin care ele pot fi administrate, precum și motivele care au împiedicat prezentarea lor în prima instanță.

Astfel, urmează a reține că, în cadrul examinării cauzei în prima instanță la ședințele de judecată a participat administratorul SRL „Riacomtrans” care nu a prezentat nici o probă, mai mult ca atât, pe parcursul examinării cauzei în prima instanță a achitat suma datoriei în mărime de 3 221,08 lei, care servea obiectul acțiunii, însă la depunerea cererii de apel motivate, reprezentantul SRL „Riacomtrans” a prezentat în calitate de probă un înscris nou și anume un bon de plată din 02 februarie 2015 privind achitarea de către SRL „Riacomtrans” a sumei de 27 990 lei, fără a argumenta de ce nu a prezentat această probă la examinarea cauzei în primă instanță și dacă au existat motive întemeiate de imposibilitate de prezentare.

Reieșind din cele supra relatate, instanța de recurs consideră că contrar prevederilor art. 372 Cod de procedură civilă, instanța de apel a pus înscrisul prezentat în apel la baza casării hotărârii primei instanțe și nu a apreciat corectitudinea prezentării de probe noi cât și admisibilitatea acestora, încălcând astfel principiul de administrare echitabilă a probelor.

În speță, materialele cauzei denotă că ÎM „Tirex Petrol” SA au fost livrate produse petroliere în baza la două facturi fiscale JJ 2349546 din 31 decembrie 2014 și JB 3596221 din 31 ianuarie 2015 în sumă totală de 49 869, 08 lei, iar SRL „Riacomtrans” a efectuat achitări în baza a două dispoziții de încasare a banilor nr. 0018 din 06 ianuarie 2015 și nr. 0090 din 02 februarie 2015 în sumă totală de 46 648 lei, diferența constituind suma de 3 221,08 lei, ceea ce și constituia datoria certă a SRL „Riacomtrans” până la adresarea de către ÎM „Tirex Petrol” SA cu cerere de chemare în judecată.

Mai mult ca atât, în ordinul de încasare a banilor nu se indică factura fiscală care a fost achitată, astfel, au rămas neachitate produsele petroliere primite în baza ultimei facturi în sumă de 3 221,08 lei.

Iar, în reclamația nr. 06-168 din 17 decembrie 2015, ÎM „Tirex Petrol” SA a solicitat de la SRL „Riacomtrans” achitarea datoriei în sumă de 3 221,08 lei pe care o avea la acea dată, reclamație care de fapt și constituie somația de plată a datoriei existente pe care SRL „Riacomtrans” urma să o achite în termen de 7 zile.

Însă, instanța de apel a apreciat arbitrar aceste înscrisuri și ca rezultat a ajuns la concluzia greșită că somația nu se referă și la factura din 31 decembrie 2014 și că datoria nu este scadentă.

Or, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că SRL „Riacomtrans” a recunoscut datoria în mărime de 3 221,08 lei, pe care a achitat-o prin ordinul de plată nr. 191 din 19 aprilie 2016, adică după depunerea de ÎM „Tirex Petrol” SA a cererii de chemare în judecată

Prin urmare, Colegiul reține ca fiind întemeiate argumentele recurentului privind temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe, care nu pot fi combătute de instanța de recurs.

Totodată, considerând că prima instanță corect stabilind ca întemeiată pretenția de încasare a datoriei, nu o pus-o în executare, în cazul în care datoria a fost achitată de către SRL „Riacomtrans”, pe parcursul examinării cauzei.

Subsecvent, instanța de recurs consideră că prima instanță întemeiat prin prisma art. art. 94, 96, 97, alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus și încasarea cheltuielilor de judecată.

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia primei instanțe este justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, cu pronunțarea asupra tuturor argumentelor.

În conexiunea celor enunțate, se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite în acest sens, pe când prima instanță just a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii înaintate de ÎM „Tirex Petrol” SA.

Fiind investit cu judecarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor

importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Tirex Petrol” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 13 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Mixtă „Tirex Petrol” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Riacomtrans” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

judecători

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat